

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Скрипник Світлана СКРИПНИК

« 01 » вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувач кафедри

Інна Варнавська

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри
соціальних і поведінкових наук ХДАЕУ
від «01» вересня 2023 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка та психологія вищої школи

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій рівень

Освітня програма – Економіка

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Херсон – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка та психологія вищої школи
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Наталія Акімова, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, д. психол. н., доцент
Контактна інформація	номер телефону викладача: 050 1479253 адреса електронної пошти: natashashadow8@gmail.com адреса електронної пошти кафедри: kafphilosophy@ukr.net
Графік консультацій	середа
Програма дисципліни	<p>Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи</p> <ol style="list-style-type: none">1. Предмет, основні категорії, завдання психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими галузями психологічних знань.2. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система.3. Методи та принципи психолого-педагогічних досліджень.4. Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті <p>Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі</p> <ol style="list-style-type: none">1. Функції, типологія, дидактична структуру лекції.2. Дидактичні основи семінарських занять.3. Дидактичні основи практичних занять.4. Дидактичні основи консультацій, індивідуальних занять. <p>Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність.</p> <ol style="list-style-type: none">1 Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності.2. Пізнавальні процеси як механізми психічного відображення.3. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. 4 Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців.5 Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності.6 Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.

	<p>Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. 2. Суперечливості та кризи студентського віку. 3. Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця. 4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. 5. Типологічні особливості сучасних студентів. 6. Психологія студентської групи. Роль куратора. Психологічні особливості студентського самоврядування. <p>Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу 2. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу 3. Інноваційні технології і методи навчання <p>Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація виховної роботи у вищому навчальному закладі. 2. Діяльність куратора студентської академічної групи
Мова викладання	Українська
2. Анотація курсу	
Анотація курсу	<p>Мета вивчення курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» - підготовка спеціалістів, здатних, виходячи з громадянських позицій, вирішувати виробничі чи наукові завдання і відповідати за їх вирішення</p> <p>Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню висококваліфікованого фахівця, здатного проводити наукові дослідження на сучасному рівні.</p> <p>Розвиваюча - формувати й розвивати психолого-педагогічні знання студентів, навчити їх аналізувати явища та поведінкові акти, виробити навички самостійного аналізу, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.</p> <p>Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення соціальної роботи в становленні Української держави; сприяти</p>

	розвитку в майбутніх соціальних працівників, їх професійних й особистісних якостей.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану.

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» - підготовка спеціалістів, здатних, виходячи з громадянських позицій, вирішувати виробничі чи наукові завдання і відповідати за їх вирішення
Завдання вивчення дисципліни	Завданням дисципліни є <ul style="list-style-type: none"> — ознайомлення студентів з основами майбутньої професії; — оволодіння основними категоріями педагогіки та психології; — дослідження сучасних теоретико-методологічних засад викладання; — оволодіння системою знань про сучасні наукові дослідження; — оволодіння навичками проведення наукових досліджень; — формування професійного світогляду та наукового мислення; — сприяння підвищенню рівня професійної культури; — інтеграція, систематизація психологічних знань про психологічні механізми підвищення ефективності організації навчального процесу у вищій школі; — вивчення умов забезпечення ціннісно-особистісного самовизначення педагогів і студентів у педагогічній взаємодії; — формування професійного мислення студентів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань у розв'язанні конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої педагогічної діяльності

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 06. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками</p>

	інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Спеціальні (фахові)	<p>СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p> <p>СК09. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.</p> <p>РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми</p>

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024
Семестр	1
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент
Пререквізити	Філософія, Вступ до фаху, Методика економічних досліджень.
Постреквізити	Захист наукової роботи

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	12
Практичні / Семінарські	12
Лабораторні	

Самостійна робота	66
Форма підсумкового контролю	Залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проєктора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
	Тема 1	Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	2		2	12	10
	Лекція	Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	2				
	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.				12	6
	Тема 2	Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	2		2	12	22
	Лекція	Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	2				
	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				12	18
	Тема 3	Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	2		2	12	10
	Лекція	Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	2				

	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				12	6
	Тема 4	Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2		2	10	10
	Лекція	Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2				
	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 5	Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2		2	10	10
	Лекція	Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2				
	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	Тема 6	Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2		2	10	10

	Лекція	Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2				
	Практика				2		
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	6
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота і екзамен					28
Разом за ЗЧ2			12		12	66	90 год 100 б
Всього за дисципліною			12		12	66	90 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювальне-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний
Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення,

	<p>систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) роботи відповідні висновки, рекомендації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів
--	--

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
<p>Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі); презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль.</p> <p>Види поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт з практичних робіт, реферат, презентація.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.</p>
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини
Підсумковий контроль
Формою підсумкового контролю є залік та укзамен, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)							Разом за семестр
Змістова частина							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР і залік	Max 100
Max 10	Max 22	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 28	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано

82-89	B	Добре	не зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2006. – 320 с. 2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2008. – 336 с. 3. Кузьмінський А.І. Омеляненко В.Л. Педагогіка. Підручник. – К.: Знання, 2007. – 447 с. 4. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту». – К., 2014. 2. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – 4-ге вид., доп. / М. М. Фіцула – К.: Академвидав, 2020.
1. Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Золотарьова І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей) / І. М. Золотарьова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 36 с. http://eprints.kname.edu.ua/46720/1/2015_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%20173%D0%9B%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D0%90-5.pdf 2. Маркіна Л.Л. Конспект лекцій «Психологія і педагогіка вищої школи» https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0908/1.1.pdf 3. Курс лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/pipvw/do/kl.pdf 4. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. – Дрогобич : Редакційновидавничий відділ ДДПУ, 2014. – с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8165/1/V_Gorodinska_M_Pantuk_V_Miliaieva_Pedagogika%20ta%20psihologii%20vi%20shkolu_NDLKL.pdf

5. Практична психологія та педагогіка вищої школи : збірник 3-34 тестів для магістрантів зі спеціальності 8.12020104 «Технології парфумерно-косметичних засобів» / Т. П. Зарічна ; за ред. І. М. Білая. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2015. – 78 с.
http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/8109/1/15_Prakt_psykhol_zb_testiv.pdf
6. Туркот Т.І., Коновал О.А. Т 88 Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 466 с.
https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3478/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%BA%D0%BE%D1%82%20%D0%A2._.,%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%20%D0%9E.%D0%90.%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8,%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81_%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Студентський портал URL: <https://stud.com.ua>
8. Он-лайн підручники URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html
9. Підручники он-лайн URL: <http://osvita.ua>
10. Навчальні матеріали он-лайн URL: <https://pidruchniki.com>